

Asia: VN/1230/2026

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Perheenyhdistämisen odotusaikaa koskeva ehdotus

Esityksessä ehdotetaan vuoden odotusaikaa opiskelijoiden perheenjäsenille ennen oleskeluluvan hakemista perheenyhdistämisen kautta. Esityksen keskeisenä riskinä on, että Suomen houkuttelevuus opiskelumaana heikkenee. Yliopistojen intresseissä on rekrytoida mahdollisimman osaavia kansainvälisiä opiskelijoita, joilla on hyvät edellytykset menestyä opinnoissaan. Yliopistoissa kansainväliset opiskelijat suorittavat pääosin kaksivuotisia maisteriohjelmia, jolloin opiskelijat ovat myös hieman vanhempia kuin alemman korkeakoulututkinnon suorittajat, ja näin ollen heillä on useammin tarve perheenyhdistämiselle.

Perheenyhdistämisen vaikeuttaminen voi heikentää Suomen kiinnostavuutta opiskelumaana erityisesti perheellisten opiskelijoiden silmissä, millä olisi opiskelijajoukon diversiteettiä rajaava vaikutus. Ehdotus ei edistä opiskelijoiden ja heidän perheidensä juurtumista Suomeen opintojen aikana. Unifi haluaa muistuttaa, että ikääntyvän väestörakenteen Suomi tarvitsee kansainvälisiä osaajia, ja tavoitteena on, että yhä useampi opiskelija jäisi opintojensa jälkeen Suomeen. Käsillä oleva esitys ei edistä tätä tavoitetta.

Ulkomaalaislain ja tutkija- ja opiskelijalain soveltamista koskeva ehdotus

Ehdotus pidentäisi opiskelijoiden perheenjäsenten oleskelulupahakemusten käsittelyaikaa 9 kuukauteen, kun nyt se on 3 kuukautta. Pitkä käsittelyaika yhdistettynä samalla säädettävään vuoden odotusaikaan voi vaikuttaa negatiivisesti Suomen houkuttelevuuteen opiskelumaana ja näin heikentää yliopistojen edellytyksiä rekrytoida kansainvälisiä opiskelijoita. Kahden vuoden mittaisessa maisteriohjelmassa opiskelevalle vuoden odotusaika yhdistettynä 9 kuukauden hakemuksen käsittelyaikaan voisi tarkoittaa sitä, että perhe ei opintojen aikana pääse maahan lainkaan.

Kielitaitoedellytystä koskeva ehdotus

Opiskelijoiden riittämätön kielitaito ei ole noussut ongelmaksi yliopistoissa. Huolella laaditut opiskelijavalinnan perusteet sekä toimiva opiskelijavalintaprosessi varmistavat sen, että uusilla opiskelijoilla on riittävä kielitaito opiskella yliopistossa. On tärkeää, ettei kielitaidon todentaminen tulevaisuudessa hidasta tai monimutkaista oleskelulupaprosesseja tarpeettomasti.

Toimeentuloedellytystä koskevaa asetuksenantovaltuutussäännöstä ja sen perusteella säädettävää valtioneuvoston asetusta koskeva ehdotus

Unifi pitää kannatettavana, että toimeentuloedellytys vastaa Suomen kustannustasoa, sillä vailla riittäviä varoja Suomeen saapuminen asettaa opiskelijan haavoittuvaan asemaan. Esityksessä ehdotetaan toimeentuloedellytyksen säätämisestä asetustasolla. On tärkeää, että toimeentuloedellytystä voidaan muuttaa tarpeen mukaan kustannustasoa vastaavaksi.

Muuta lausuttavaa esityksestä

Unifilla ei ole muuta lausuttavaa esityksestä.

Rättyä Heidi
Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry